

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2006.gada 21.jūnija
rīkojumu Nr. 510

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0355

Profesija

Transportlīdzekļu krāsotājs

Kvalifikācijas līmenis

3

Nodarbinātības apraksts

Transportlīdzekļu krāsotājs veic jaunu vai remontētu transportlīdzekļu, transportlīdzekļu sastāvu, traktortehnikas (turpmāk transportlīdzekļu), vai to sastāvdaļu sagatavošanu krāsošanai, krāsošanu un nokrāsoto virsmu kosmētisku uzlabošanu.

Transportlīdzekļu krāsotājs strādā organizācijās un uzņēmumos, kuros izgatavo vai remontē transportlīdzekļus, un to sastāvdaļas, vai arī specializējas krāsošanas darbu izpildē.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Sagatavot un organizēt darba vietu darba uzdevuma veikšanai.	1.1. Izstrādāt krāsošanas tehnoloģisko karti. 1.2. Sagatavot darba vietu atbilstoši veicamā darba apjomam. 1.3. Izvēlēties materiālus, darba rīkus, instrumentus, iekārtas un palīgaprīkojumu atbilstoši nepieciešamajam tehnoloģiskajam procesam. 1.4. Sagatavot palīgiekārtas, mērinstrumentus. 1.5. Pārbaudīt izmantojamo iekārtu kontroles un drošības sistēmas atbilstību darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un vides aizsardzības prasībām. 1.6. Sagatavot individuālos un kolektīvos darba drošības līdzekļus. 1.7. Pievienot vai pieslēgt enerģijas avotam nepieciešamos rokas instrumentus, iekārtas. 1.8. Sakārtot darba vietu pēc darba pabeigšanas atbilstoši organizācijas vai uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumiem. 1.9. Atvienot vai atslēgt no enerģijas avota nepieciešamos rokas instrumentus, iekārtas. 1.10. Sniegt priekšlikumus iekārtu un specializēto instrumentu modernizācijai.
2. Sagatavot transportlīdzekli vai tā sastāvdaļas krāsošanai	2.1. Demontēt nepieciešamos mezglus, detaļas. 2.2. Veikt virsmu sagatavošanu krāsošanai: mazgāšanu, attaukošanu, maskēšanu, pretkorozijas apstrādi (gruntēšanu), krāsojamās virsmas veidošanu (špaktelēšanu), žāvēšanu, slīpēšanu, (gruntēšanu), šuvju hermetizāciju, dobumu un grīdas pretkorozijas apstrādi. 2.3. Izgatavot krāsmateriālu komplektu, pielietojot krāsas sajaukšanas iekārtu un tehnisko informāciju. 2.4. Noteikt krāsmateriālu atbilstību transportlīdzekļa izgatavotājas rūpnīcas krāsu kodam.
3. Krāsot transportlīdzekļa vai tā sastāvdaļu virsmas.	3.1. Krāsot transportlīdzekļa vai tā sastāvdaļu virsmas. 3.2. Veikt virsmu lakošanu. 3.3. Veikt virsmu žāvēšanu. 3.4. Veikt virsmu pulēšanu. 3.5. Veikt virsmu apstrādi ar kosmētiskiem līdzekļiem.
4. Pārbaudīt darba kvalitāti.	4.1. Pārbaudīt vizuāli nokrāsotās virsmas. 4.2. Pārlicināties par nokrāsotās virsmas krāsojuma atbilstību kvalitātes prasībām: graudainībai, virsmas raupjumam, 4.3. krāsas toņa atbilstībai. 4.4. Rīkoties ar uzklāto krāsmateriālu biezuma mērītāju.
5. Ievērot darba drošības, elektrodrošības, ugunsdrošības noteikumus un vides aizsardzības prasības.	5.1. Izpildīt ievadinstrukcijā un instrukcijā darba vietā saņemtos norādījumus un izpildīt visus ar darba drošību, ugunsdrošību un elektrodrošību saistītos noteikumus. 5.2. Pielietot darba procesā atbilstošus instrumentus, palīgaprīkojumu un iekārtas. 5.3. Lietot individuālos aizsardzības līdzekļus. 5.4. Sniegt pirmo palīdzību. 5.5. Pielietot ugunsdzēsšanas ierīces darba vietā. 5.6. Izpildīt darba drošības, elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus strādājot ar mehāniskajiem rokas instrumentiem vai iekārtām. 5.7. Ievērot viegli uzliesmojošo vielu lietošanas un glabāšanas noteikumus.

	5.8. Ievērot personīgās higiēnas un sanitārās prasības. 5.9. Ievērot neizlietoto materiālu un krāsmateriālu utilizācijas noteikumus un kārtību atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

Psiholoģiskie un emocionālie faktori – spēja saglabāt psiholoģisko līdzsvarotību sarunās ar klientu.   Organizatoriskie - darbs gan patstāvīgi, gan komandā veicot transportlīdzekļu krāsošanu   Fiziskie – . meteoroloģisko laika apstākļu ietekme (lietus, sniegs, vējš, saules iedarbība); apgaismes sistēmu iedarbība; transportlīdzekļu dažādu izraisīto trokšņu, vibrāciju ietekme; krāsošanas darbu procesa putekļu ietekme.   Ķīmiskie - transportlīdzekļu iekšdedzes dzinēju izplūdes gāzu iedarbība; krāsmateriālu izgarojumu kaitīga ietekme.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

A-1 elektrodrošības grupa.   Šo profesiju nav vēlams izvēlēties daltoniķiem (nepieciešams atšķirt krāsu toņus).

Prasmes

Speciālās prasmes profesijā	Kopējās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes / spējas
- Izstrādāt krāsošanas tehnoloģisko karti. - Izgatavot krāsmateriālu komplektu, pielietojot krāsu sajaukšanas iekārtu un tehnisko informāciju. - Sajaukt un pārbaudīt krāsas toņu atbilstību rūpnīcas izgatavotājas krāsu kodam. - Strādāt atbilstoši krāsmateriālu pielietošanas tehnoloģijām. - Veikt transportlīdzekļu sagatavošanu krāsošanai - Veikt transportlīdzekļu krāsošanu - Novērtēt transporta līdzekļu krāsas pārklājuma atbilstību kvalitātes prasībām. - Pielietot krāsošanas iekārtas, palīgierīces. - Pielietot žāvēšanas iekārtas. - Izvēlēties nepieciešamos materiālus, instrumentus. - Pielietot krāsoto virsmu autokosmētikas un mākslinieciskā dizaina materiālus. - Pielietot pretkorozijas un trokšņu izolācijas materiālus.	- Izpildīt atslēdznieka darbus. - Izpildīt transporta līdzekļu detaļu montāžas un demontāžas darbus. - Lietot mehāniskos rokas instrumentus ar gaisa vai elektropiedziņu. - Strādāt ar metālapstrādes rokas instrumentiem, iekārtām, palīgierīcēm. - Ievērot darba drošības noteikumus. - Ievērot ugunsdrošības noteikumus. - Ievērot elektrodrošības noteikumus. - Ievērot vides aizsardzības noteikumus. - Sniegt pirmo palīdzību. - Ievērot personīgo higiēnu. - Lietot datoru - Lietot tehnisko literatūru: - Lietot profesionālo terminoloģiju svešvalodā	- Plānot darba apjomu - Strādāt komandā. - Atbildēt par sava darba rezultātu. - Iekļauties darba laika normatīvos atvēlētajā laikā. - Atrast nepieciešamo informāciju tehniskajā literatūrā vai rokasgrāmatās, vai internetā. - Komunicēties ar darba kolēģiem, darba vadītāju, klientiem. Veicināt uzņēmuma tēla veidošanu. - Izmantot tehnisko līdzekļu iespējas, kas nepieciešamas darba organizācijai un izpildei. - Pašizglītoties. - Ievērot profesionālo ētiku.

• Izvēlēties nepieciešamos materiālus un instrumentus • Rīkoties ar krāsas biezuma mērītāju.		

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Svešvaloda: (profesionālā terminoloģija)			
Darba likumdošanas pamati			
Darba organizācija pamati			
Darba drošība, elektrodrošība, ugunsdrošība.			
Neorganisko vielu, materiālu un organisko savienojumu pielietošana krāsošanas praksē.			
Gāzu, šķidrumu un cietvielu īpašībām, šķidrumu un gāzu tecēšanu.			
Virsmu laukumu, ķermeņu tilpumu, izmantojamo materiālu daudzuma aprēķināšanu, datu pierakstu tabulu sastādīšanu.			
Profesionālā saskarsme			
Vides aizsardzības pamati			
Datoru lietošana			
Krāsu mācība			
Materiālu mācība			
Automobiļu virsbūves remonta tehnoloģija			
Automobiļu dizains			
Mākslinieciskā dizaina pamati, izmantojamie materiāli			
Aplīmēšanas tehnoloģiju pamati			
Virsmu kopšanas līdzekļi			
Rasēšana			
Transporta līdzekļu uzbūve			
Viegli uzliesmojošo vielu lietošanas un glabāšanas noteikumi.			
Tehniskā literatūra/ dokumentācija.			
Pretkorozijas un trokšņu izolācijas un blīvmateriāli.			

Transportlīdzekļu krāsotāja profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- A.Troicis Rīgas autoservisa direktors ražošanas jautājumos, Transporta līdzekļu krāsotāju meistars, inženieris mehāniķis;
- E.Cēders RTU inženieris mehāniķis, Transporta līdzekļu krāsotāju meistars.

Konsultanti:

- A.Rašmanis SIA „Laika gars” tehnologs;
- D. Ūdre SIA „Ūdris un Co” komercdirektore;
- J. Naglis A/S „Auto-Remonts” valdes priekšsēdētājs;
- A.Rokjānis A/S „Auto-Remonts” tehniskais konsultants;
- A. Akmens LLU, TF, Spēkratu institūta docents.

Transportlīdzekļu krāsotāja profesijas standarta eksperti:

- J.Vēršāns Sauszemes transportlīdzekļu zvērināto ekspertu Latvijas nacionālā asociācijas autotehniskais eksperts;

- K.Vārtukapteinis LLU TF dekāns;
- G.Dortāns V/A „Rīgas Motormuzejs” galvenais restaurators, LAK ATB autoskārdnieka amata meistars;
- A.Apsītis SIA „Auto Palete” mācību meistars-tehnologs, LAK ATB autokrāsotāja amata meistars.